

Nr 488.

Av herrar **Andersson** i Dunker och **Andersson** i Vigelsbo, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 230, angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.

I årets proposition nr 230 om fortsatta stödåtgärder för jordbruket säges att bidrag för anläggande eller ombyggnad av mejerier i vissa delar av Norrland lämnas under uttryckligt villkor att arbetena utföras i samverkan med Svenska Mejeriernas Riksförening. Detta är givetvis av betydelse för ett rationellt ordnande av de frågor det här gäller.

Inom övriga delar av landet pågår även ett omfattande och mycket kostsamt nydaningsarbete inom mejerihanteringen. Gamla mejerier tillbyggnas, ombyggnas och moderniseras. Nya mejerier uppföras där förut inga funnits eller ock i stället för äldre som nedläggas. Om denna livliga nydaningsverksamhet är i allmänhet endast gott att säga. Mejeristadgans bestämmelser om huru ett mejeri skall vara inrett har härvid varit av normerande betydelse. Rationaliseringen har även befordrats genom den allt hastigare övergången till mjölktransport medelst bil.

I allmänhet sker denna om- och nybyggnad av mejerier i samförstånd och samråd med Svenska Mejeriernas Riksförening. Detta synes även vara i enlighet med statsmakternas intentioner i fråga om mejerinäringens utveckling, och som ovan berörts har inhämtande av mejerierorganisationens tillstyrkande avsetts att utgöra villkor för erhållande av visst statligt stöd.

I åtskilliga fall sker emellertid mejeribyggandet utan samråd eller till och med i direkt strid mot riksföreningens förslag och anvisningar. Vanligen är det då rena lokalintressen eller privata spekulationer, som göra sig gällande. Jordbrukarna förespeglas vinster och förmåner, för vilka någon verklig grund icke finnes, och låta så locka sig att på ena eller andra sättet ekonomiskt stödja nya eller obehövliga mejeriföretag eller ock utvidgandet av gamla mejerier, som i stället bort nedläggas.

På detta sätt ha vårt lands jordbrukare i okunnighet om det verkliga läget på mjölkmarknaden och om vad som kräves i fråga om en förnuftig rationalisering av mejerihanteringen åsamkats mycket stora kostnader och förluster utan motsvarande reella fördelar. När såsom under de senaste åren från det allmännas sida omfattande åtgärder vidtagas till förmån för mjölkproduktionen, är det icke rimligt att verkningarna härav genom enskilda personers åtgöranden motverkas eller försvagas.

Till förhinderande av denna alltjämt pågående kapitalförstörande och skadliga trafik borde verksamma åtgärder kunna vidtagas. Det allmänna har dock här betydande intressen att tillvarataga. Man borde kunna tillämpa ett förfarande liknande det då någon vill starta en busslinje, börja lastbils-

trafik el. dyl. Det fordras då tillstånd från vederbörande länsstyrelse och på liknande sätt borde ingen få uppföra ett nytt mejeri, bygga om eller bygga till ett gammalt, utan medgivande från statlig myndighet. I detta fall torde en central myndighet, såsom Lantbruksstyrelsen eller eventuellt Statens Jordbruksnämnd vara den lämpliga, då mången gång ett mejeris tillförseleområde skär in över länsgränserna mellan angränsade län. Ansökan om sådant tillstånd borde alltid vara åtföljd av yttrande från Svenska Mejeriernas Riksförening. Om någon utan medgivande eller i strid med beslut av den centrala myndigheten företog ny-, till- eller ombyggnad av mejeri, skulle han vara förfallen till böter samt vara förlustig rätten till prisutjämningsbidrag från den statliga mjölkregleringen. Närmare bestämmelser härom borde det ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda.

Under återopande av vad ovan anförts föreslås,

1) att riksdagen hos Kungl. Maj:t ville hemställa om utfärdande av bestämmelser som ålägga den som vill ny-, till- eller ombygga mejeri att därom inhämta medgivande av lämplig myndighet — förslagsvis Kungl. Lantbruksstyrelsen eller Statens Jordbruksnämnd,

2) att Svenska Mejeriernas Riksförening måtte beredas tillfälle att före avgörande av sådant ärende avgiva yttrande däröver,

3) att vederbörande som underlåter att iakttaga bestämmelserna härom skall vara förfallen till böter med lägst 500 kronor och högst 10,000 kronor,

4) samt att sådana ändringar vidtagas i förordningen av 25 juni 1933 angående mjölkavgift (nr 391) samt härtill fogad tillämpningsföreskrift (nr 393) att mejeriföretag som i fråga om ny-, till- och ombyggnad av mejerier icke ställer sig ovan berörda föreskrifter till efterrättelse icke skall vara berättigad till prisutjämningsbidrag från den statliga mjölkregleringen.

Stockholm den 21 april 1939.

Harald Andersson

i Dunker.

Sven Andersson

i Vigelsbo.